

BỘ TÀI NGUYÊN VÀ MÔI TRƯỜNG
VIỆN KHOA HỌC
KHÍ TƯỢNG THỦY VĂN VÀ BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU

CHU THỊ THANH HƯƠNG

NGHIÊN CỨU CƠ SỞ KHOA HỌC TRONG VIỆC ĐÁNH GIÁ
CÁC GIẢI PHÁP THÍCH ỨNG VỚI BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU -
ÁP DỤNG CHO TỈNH QUẢNG NGÃI

Chuyên ngành: Quản lý Tài nguyên và Môi trường
Mã số: 62850101

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KIỂM SOÁT VÀ BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC:

1. PGS.TS. Huỳnh Thị Lan Hương
2. GS.TS. Trần Thục

Hà Nội, 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tác giả xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của bản thân tác giả. Các kết quả nghiên cứu và các kết luận trong Luận án này là trung thực, không sao chép dưới bất kỳ hình thức nào từ bất kỳ một nguồn nào. Việc tham khảo các nguồn tài liệu đã được thực hiện trích dẫn đầy đủ và ghi nguồn tài liệu tham khảo theo đúng quy định.

Tác giả Luận án

Chu Thị Thanh Hương

LỜI CẢM ƠN

Trước tiên tác giả xin gửi lời cảm ơn đến Viện Khoa học Khí tượng Thủy văn và Biến đổi khí hậu, Cục Biến đổi khí hậu, Bộ Tài nguyên và Môi trường đã tạo mọi điều kiện thuận lợi cho tác giả trong quá trình nghiên cứu và hoàn thành Luận án.

Với lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc, tác giả xin gửi lời cảm ơn đặc biệt tới hai người thầy hướng dẫn khoa học là PGS. TS. Huỳnh Thị Lan Hương và GS. TS. Trần Thục đã tận tình giúp đỡ tác giả từ những bước đầu tiên xây dựng hướng nghiên cứu, cũng như trong suốt quá trình nghiên cứu và hoàn thiện Luận án. Hai thầy cô luôn ủng hộ, động viên và hỗ trợ những điều kiện tốt nhất để tác giả hoàn thành Luận án. Tác giả trân trọng cảm ơn Lãnh đạo Cục Biến đổi khí hậu và tập thể cán bộ Phòng Khoa học, Công nghệ và Hợp tác quốc tế của Cục Biến đổi khí hậu đã tạo điều kiện thuận lợi và giúp đỡ trong thời gian nghiên cứu, hoàn thành Luận án.

Tác giả chân thành cảm ơn các chuyên gia, các nhà khoa học của Viện Khoa học Khí tượng Thủy văn và Biến đổi khí hậu, Sở Tài nguyên và Môi trường tỉnh Quảng Ngãi, Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc (UNDP), các đồng nghiệp và các cơ quan hữu quan đã có những góp ý về khoa học cũng như hỗ trợ nguồn tài liệu, số liệu cho tác giả trong suốt quá trình thực hiện Luận án.

Cuối cùng, tác giả xin gửi lời cảm ơn tới bố, mẹ và gia đình đã luôn ở bên cạnh, động viên cả về vật chất lẫn tinh thần, tạo mọi điều kiện tốt nhất để tác giả có thể hoàn thành Luận án của mình.

TÁC GIẢ

Chu Thị Thanh Hương

MỤC LỤC

MỤC LỤC	iii
DANH MỤC BẢNG	vi
DANH MỤC HÌNH	viii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	ix
MỞ ĐẦU	12
CHƯƠNG 1. TỔNG QUAN CÁC NGHIÊN CỨU VỀ ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ THÍCH ỨNG VỚI BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU	20
1.1. Tổng quan các nghiên cứu trên thế giới.....	20
1.1.1. <i>Đánh giá hiệu quả trước khi thực hiện các giải pháp thích ứng nhằm xác định các giải pháp ưu tiên</i>	20
1.1.2. <i>Đánh giá hiệu quả ở giai đoạn đang thực hiện và sau khi thực hiện các giải pháp thích ứng.....</i>	21
1.1.3. <i>Đo đạc, báo cáo, thẩm định các hoạt động thích ứng với biến đổi khí hậu.....</i>	28
1.2. Tổng quan các nghiên cứu ở Việt Nam	30
1.2.1. <i>Bộ chỉ số thích ứng với biến đổi khí hậu.....</i>	30
1.2.2. <i>Công cụ lựa chọn ưu tiên đầu tư cho thích ứng với biến đổi khí hậu..</i>	31
1.2.3. <i>Hệ thống chỉ số theo dõi, giám sát và đánh giá Chương trình Mục tiêu quốc gia ứng phó với biến đổi khí hậu giai đoạn 2012-2015.....</i>	33
1.2.4. <i>Đánh giá tác động của Chương trình Hỗ trợ ứng phó với biến đổi khí hậu.....</i>	34
1.2.5. <i>Các tiêu chí đánh giá dự án ưu tiên theo Chương trình Hỗ trợ ứng phó với biến đổi khí hậu.....</i>	34
1.2.6. <i>Một số tiêu chí đánh giá mô hình thích ứng với biến đổi khí hậu....</i>	35
1.2.7. <i>Đo đạc, Báo cáo, Thẩm định các hoạt động thích ứng với biến đổi khí hậu ở Việt Nam</i>	37
1.2.8. <i>Đánh giá hiệu quả một số biện pháp thích ứng với biến đổi khí hậu trong ngành nông nghiệp và phát triển nông thôn.....</i>	38
1.3. Tổng quan về khu vực nghiên cứu.....	40
1.3.1. <i>Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội của tỉnh Quảng Ngãi.....</i>	40
1.3.2. <i>Biến đổi khí hậu ở tỉnh Quảng Ngãi.....</i>	42
1.3.3. <i>Các hoạt động thích ứng với biến đổi khí hậu ở Quảng Ngãi.....</i>	48

1.4. Số liệu sử dụng trong Luận án	53
1.5. Kết luận Chương 1.....	54
CHƯƠNG 2. CƠ SỞ KHOA HỌC LỰA CHỌN PHƯƠNG PHÁP VÀ ĐỀ XUẤT QUY TRÌNH ĐÁNH GIÁ HOẠT ĐỘNG THÍCH ỨNG VỚI BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU	58
2.1. Phân tích lựa chọn phương pháp đánh giá hiệu quả của các hoạt động thích ứng với biến đổi khí hậu	58
2.1.1. <i>Đánh giá ưu điểm và hạn chế của từng phương pháp và khả năng áp dụng phù hợp với mục đích nghiên cứu.....</i>	58
2.1.2. <i>Lựa chọn phương pháp đánh giá hiệu quả các hoạt động thích ứng với biến đổi khí hậu.....</i>	64
2.2.3 <i>Phương pháp Delphi.....</i>	68
2.2.4. <i>Phương pháp quản lý dựa trên kết quả RBM</i>	73
2.2. Đề xuất quy trình đánh giá hiệu quả của các hoạt động thích ứng với biến đổi khí hậu	75
2.2.1. <i>Quy trình đánh giá hiệu quả của các hoạt động thích ứng với biến đổi khí hậu</i>	76
2.2.2. <i>Chỉ số đánh giá hiệu quả của hoạt động thích ứng với biến đổi khí hậu</i>	80
2.2.3. <i>Đường cơ sở về hiện trạng thích ứng với biến đổi khí hậu</i>	85
2.2.4. <i>So sánh kết quả thực hiện hoạt động thích ứng với Đường cơ sở ..</i>	86
2.3. Kết luận Chương 2.....	88
CHƯƠNG 3. ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ THÍCH ỨNG VỚI BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU CHO TỈNH QUẢNG NGÃI VÀ ĐỀ XUẤT KHUNG ĐO ĐẠC, BÁO CÁO, THẨM ĐỊNH CHO THÍCH ỨNG VỚI BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU	90
3.1. Đánh giá hiệu quả của hoạt động trồng rừng ngập mặn ven biển Quảng Ngãi	90
3.1.1. <i>Xây dựng bộ chỉ số giám sát đánh giá.....</i>	90
3.1.2. <i>Xây dựng bộ câu hỏi thẩm định kết quả dự án</i>	98
3.1.3. <i>Đánh giá hiệu quả của hoạt động trồng rừng ngập mặn.....</i>	103
3.2. Đánh giá hiệu quả của hoạt động quản lý tổng hợp đới bờ tỉnh Quảng Ngãi ..	109
3.2.1. <i>Xây dựng bộ chỉ số giám sát đánh giá.....</i>	109
3.2.2. <i>Xây dựng bộ câu hỏi thẩm định kết quả của dự án.....</i>	115
3.2.3. <i>Đánh giá hiệu quả thích ứng của dự án</i>	121

3.3. Bài học từ việc đánh giá hiệu quả hoạt động thích ứng với biến đổi khí hậu...	126
3.4. Đề xuất khung Đo đạc, Báo cáo, Thẩm định thích ứng với biến đổi khí hậu...	127
3.4.1. <i>Đánh giá những khó khăn và các yếu tố cần thiết để thực hiện Đo đạc, Báo cáo, Thẩm định thích ứng với biến đổi khí hậu</i>	127
3.4.2. <i>Đề xuất khung Đo đạc, Báo cáo, Thẩm định thích ứng với biến đổi khí hậu</i>	131
3.4.3. <i>Khung Đo đạc, Báo cáo, Thẩm định thích ứng với biến đổi khí hậu cấp quốc gia</i>	138
3.5. Kết luận Chương 3.....	142
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	145
A. Kết luận.....	145
B. Kiến nghị.....	147
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH CỦA TÁC GIẢ ĐÃ CÔNG BỐ	149
TÀI LIỆU THAM KHẢO	150
PHỤ LỤC	156